

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

*Bolivocereus
samaipatanus*

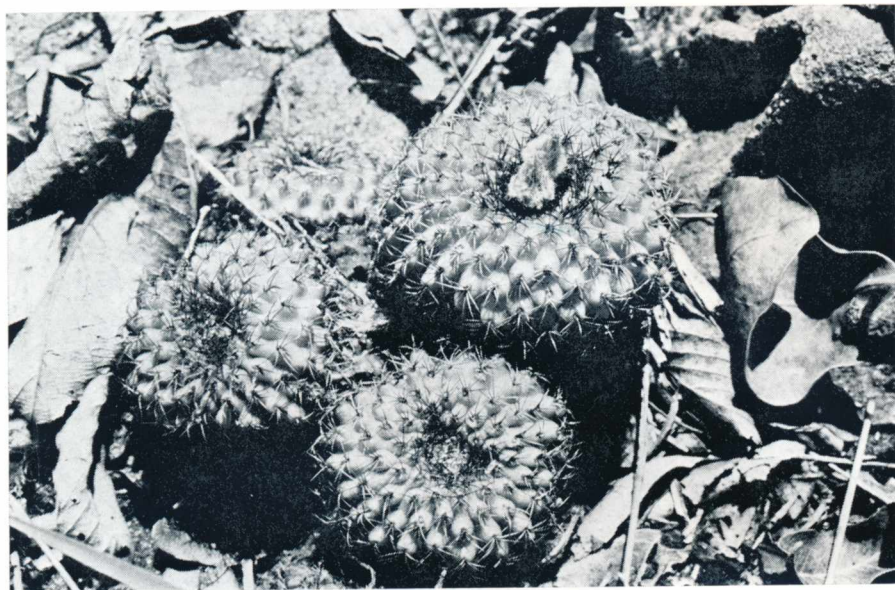
Foto: Buining

55STE JAARGANG
NO. 1
JANUARI 1976

Interessante cactusgebieden in Bolivia (7)

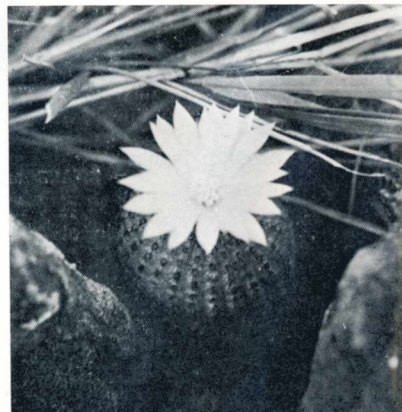
A. F. H. BUINING

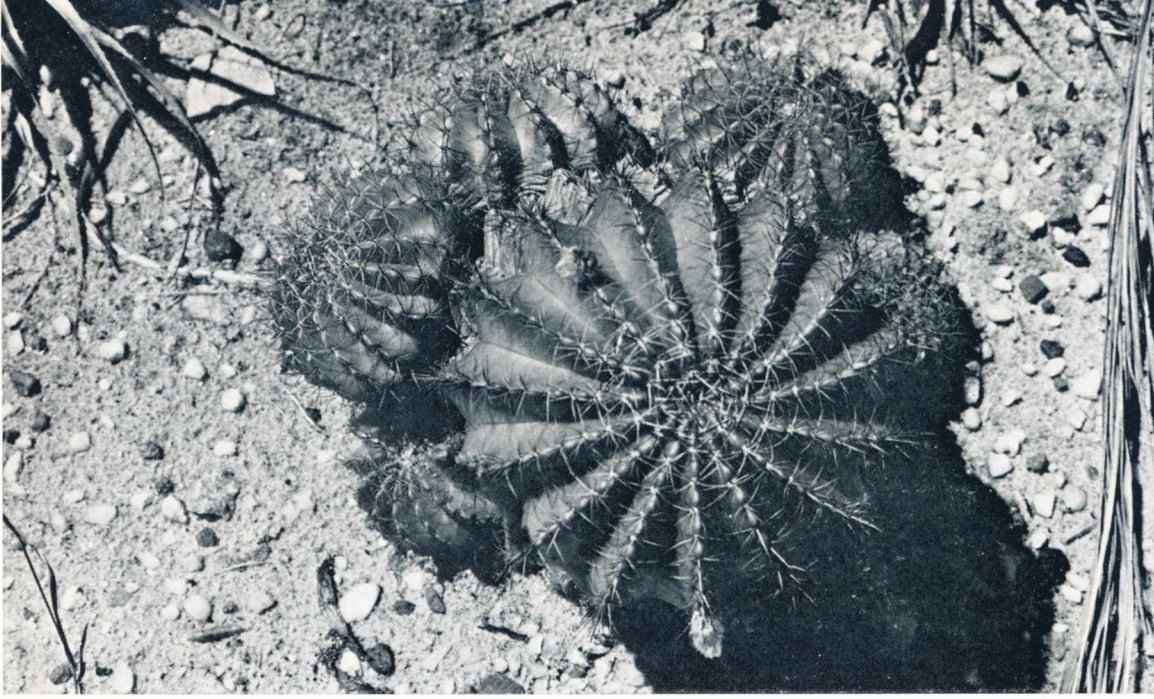
Om half acht vertrok de kleine trein en tegen 11 uur zagen we bij Quimome de eerste bergen van de Chiquitos, met hier en daar loodrechte wanden. Via San José, Taperas kwamen we om 14 uur in Roboré aan. Het berglandschap onderweg was door de uitzonderlijke vormen en de steile wanden zeer interessant. In stromende regen reden we in Roboré per taxi naar het missiehuis van de Amerikaanse Evangelische Kerk, waar onze medereizende mecanicien van de fabriek van Roberto Vasquez, de Indiaan Ernesto Balcazar, in zijn jeugd opgevoed was. Het was een bijzonder hartelijke ontvangst en we werden met een voortreffelijk maal verwend. Daarna gingen we verder per vrachttaxi naar Santiago de Chiquitos, waar het echtpaar George Haight reeds 52 jaar voor de genoemde missie werkt onder de Indianen. Hun missiehuis daar, en ook het daaraan verbonden opvoedingsinstituut voor ouderloze kinderen over heel Bolivia, is uitermate gastvrij. Omdat ik gaarne in de omgeving van Santiago de Frailea's *chiquitana* en *pullispina* wilde onderzoeken, konden we bij de stiefouders van onze Ernesto Balcazar, een bijzonder fijne en be-

1
—
2 | 3

- 1 Frailea Sant Roboré
- 2 Frailea II
- 3 Idem

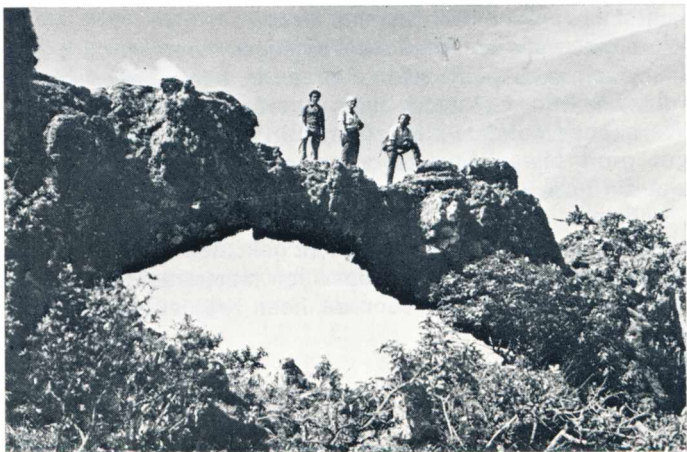
Echinopsis klingleriana

kwame man, wonen. Hier heeft jaren geleden ook Prof. Cardenas gewoond en van daar uit zijn **Frailea chiquitana**, **Bolivicereus samaipatanus** var. **divi-miserata** en de zachtgeel bloeiende **Amaryllis divi-francisci**, die wij volop in bloei zagen, beschreven. Het dorp ligt op ongeveer 650 m hoogte. Onder leiding van een bevriende dorpsindiaan, Simon Taceo, trokken we de volgende dag naar de divi-miserata-berg, waar o.a. **Frailea chiquitana** en ook de variëteit van **Bolivicereus samaipatanus** groeit. Verder vonden we daar **Echinopsis klingleriana**.

Het was deze dag een zeer boeiende maar doodvermoeiende tocht van 's morgens 6 uur tot 's avonds 7 uur. We aten onze meegegeven boterhammen op in een grot waar zeer interessante rotstekeningen van jagende Indianen voorkwamen. In dit gehele gebied kwamen oorspronkelijk vele verschillende Indianenstammen voor met totaal onderscheidene talen. Maar geleidelijk aan, vooral door toedoen van de Haight's, werden vele vredespijpen gerookt en om de verstandhouding onderling te verbeteren werd de taal van de grootste stam, de Chiquitos, als de voertaal aanvaard. Boven op de divi-miserata-berg zagen we een prachtige natuurlijke brug en voorts nog allerlei grotten en z.g. Indianenlooppadjes door de dichte begroeiing.

(wordt vervolgd)

Foto's van de schrijver

1976

Weer is er een jaar voorbij en als ik mijn gedachte eens laat gaan over wat er in onze vereniging gebeurde, dan zijn de resultaten zeker positief te noemen. Ook de stroom nieuwe leden is gestaag doorgegaan en als de tekenen niet bedriegen, zal dit ook in 1976 nog steeds aanhouden. Het is natuurlijk heel prettig als de vereniging groeit, maar door deze groei komt er voor de bestuurders van de afdelingen en de hoofdbestuurders heel veel werk te verrichten. Voor enkele jaren, toen het ledental zo rond de 1300-1400 bedroeg en daarbij lange tijd stabiel bleef, waren de problemen wat de opvang van de nieuwe leden betrof niet zo groot. Het betrekkelijk kleine aantal nieuwe leden werd over het algemeen spoedig ingewerkt, mede doordat men terecht kwam tussen verscheidene gevorderden die onze liefhebberij min of meer onder de knie hadden.

Nu ligt het echter wel wat anders: er zijn afdelingen waarvan het ledental binnen twee jaar meer dan verdubbeld is en dit geeft voor de afdelingsbesturen wel eens hoofdbrekens. Toch kunnen we gerust stellen dat het over het algemeen allemaal redelijk goed verloopt.

In het afgelopen jaar is er een drietal bestuursbijeenkomsten gehouden met diverse afdelingsbesturen, waar vooral gediscussieerd werd over de organisatorische kant van ons werk. Uit de reacties van vele bestuurders is gebleken dat deze bijeenkomsten op prijs worden gesteld en het zeker zin heeft om hiermee door te gaan. In februari en april zullen er nog weer twee worden gehouden, nl. in Zwolle en in Venlo. Vele vraagstukken komen op deze besprekingen aan de orde en de discussie welke daarbij ontstaat is voor alle deelnemers zeer leerzaam.

Voor zover mij bekend is zullen dit jaar drie afdelingen een jubileum vieren nl. **Rijn en Delfland** 50 jaar, **Nijmegen** 40 jaar en **Groningen** 20 jaar. Het is een feit dat als er eenmaal een afdeling is opgericht, deze dan meestal goed levensvatbaar is. Dit brengt eigenlijk onze liefhebberij zelf met zich mee. Als men éénmaal goed bezig is met kweken en bestuderen van succulenten, dan laat het je niet meer zo gauw los. In de afdelingen vindt men heel vaak de weerklank die men wel eens nodig heeft en waardoor de liefhebberij beter tot zijn recht kan komen.

In het nieuwe jaar zullen we landelijk een aantal activiteiten trachten te verwezenlijken.

In de eerste plaats hebben we de algemene vergadering op 15 mei, welke in Lent wordt gehouden bij de jubilerende afdeling Nijmegen. Deze afdeling heeft grote plannen en het zal zeker de moeite waard zijn deze dag bij te wonen.

Wij zullen ook weer een excursie voor de verspreid wonende leden organiseren, gezien de goed geslaagde dag in 1975. Wat het precies gaat worden kunt u binnenkort in Succulenta lezen.

We houden elk jaar twee weekeindbijeenkomsten op het kasteel Hoekelom te Ede. Ook deze gaan weer door en in een volgend nummer van Succulenta wil ik hier eens wat nader over uitweiden.

We hebben ook het plan opgevat in de loop van het jaar op een weekeinde een grote bijeenkomst te organiseren, b.v. in de maand september. Hoe en wat dat gaat worden, zult u ook in de komende maanden uit dit blad kunnen vernemen.

Van over de grenzen is het bericht gekomen dat er naar alle waarschijnlijkheid in Monaco in de maand oktober een meerdaagse (4-5 dagen) bijeenkomst zal worden georganiseerd door de heer Krönlein, directeur van de botanische

tuinen aldaar. U hebt hier al iets over kunnen lezen in het decembernummer 1975.

Wat ons tijdschrift betreft, ook het afgelopen jaar was het weer goed verzorgd. Alleen klaagt onze redactie nogal eens over een tekort aan goede kopij. Toch zijn er in onze vereniging beslist leden te vinden die iets over de liefhebberij op papier kunnen zetten. Doe het en stuur het naar de redactie, het is gewoon nodig. Hoe meer kopij van de leden, des te meer is ons maandblad er dan dóór en vóór de leden en daar gaat het toch eigenlijk om.

In de hoop dat het onze vereniging en alle leden en de hunnen goed mag gaan, wens ik u namens het dagelijks bestuur een voorspoedig 1976.

S. K. Bravenboer, voorzitter.

Van de redactie

Zoals velen van u al bekend zal zijn, heeft de redactie de wens te kennen gegeven binnen afzienbare tijd zijn taak te beëindigen. De belangrijkste reden hiervoor is de geweldige hoeveelheid tijd die dit werk vraagt, waardoor maar weinig tijd overblijft voor de eigenlijke hobby. De tweede reden is, dat het naar onze mening niet goed is, dat iemand te lang op een dergelijke post zit; ongemerkt kan een soort bedrijfsblindheid gaan optreden die een nadelige invloed heeft op het maandblad.

Tijdens de laatste hoofdbestuursvergadering is gesuggereerd dat de taak van de redactie misschien verlicht zou kunnen worden door hulp van buitenaf. Wanneer we dan denken aan mensen die incidenteel bijvoorbeeld een artikel vertalen, werktekeningetjes maken, artikelen herschrijven en/of uittypen, dan zou zulke hulp inderdaad enig soelaas bieden. Vandaar dan ook, dat we graag leden die dergelijke dingen kunnen en willen doen, opwekken zich aan te melden, al was het alleen maar om daardoor het vinden van opvolgers te vergemakkelijken. We spreken met opzet van opvolgers omdat we van mening zijn dat de taak van de redactie te omvangrijk is om goed door één man (of vrouw) in de vrije tijd verricht te worden.

Om de wellicht wat bittere pil enigszins te vergulden, willen we ons uiteraard graag bereid verklaren onze taak voort te zetten tot de opvolging op bevredigende wijze is geregeld.

Januari-februari/allerlei

Zo, de kortste dag van het jaar is gelukkig al weer enkele weken achter de rug en vol verwachting gaan we het nieuwe seizoen van onze succulenten tegemoet. De dagen gaan ook al weer lengen, doch het spreekwoord zegt: „als de dagen lengen, gaan de nachten strengen”, zodat we de weersverwachtingen en met name de temperaturen in de gaten moeten houden. Het kan behoorlijk vriezen om deze tijd van het jaar! Zorg dat uw verwarming in orde is en blijft.

Voor wat de overige zorgen betreft, verwijzen we u graag naar onze „Handleiding”.

Een verhaal over een merkwaardig zaairesultaat ontvingen wij van **Dirk Jacob Hamoen, Fentener van Vlissingenkade, m.s. „Jodocus”, te Utrecht.**

Hij schrijft ons:

In de vier jaren dat ik mij heb beziggehouden met het opkweken van succulenten uit zaad, is mij dit seizoen iets zo merkwaardigs overkomen, dat ik daarover op deze manier gaarne eens met de meer deskundigen onder ons van gedachten zou willen wisselen.

Zoals te doen gebruikelijk begon het allemaal met een zending zaad van ons onovertroffen Clichéfonds: o.a. Parodia's, Ferocactussen, Notocactussen; kortom geen zaaitechnische hoogstandjes. Er werd op drie tijdstippen gezaaid: eind februari (met onderwarmte van de c.v.), half mei (zonder kunstmatige warmte) en tot slot half juni. Onder de zaailingen bevond zich onder meer *Horridocactus horridus* (hierna te noemen Hh).

Hh kwam alle keren vlot tot ontkieming, vertoonde vervolgens geen ontwikkeling meer en tot slot vielen de kiemplantjes, na ongeveer één maand, stuk voor stuk weg. Onder de februarilichting bevonden zich meer soorten die moeilijkheden hadden. Geen speciale ongerustheid ten aanzien van Hh dus. De verliezen van de andere soorten waren onder de mei- en junilichting echter zo gering, dat ik niet veel meer van het gedrag van Hh begreep.

Wel waren de kiemplantjes van Hh vergeleken met de andere erg bleek; ze kleurden ook niet bij. De enige conclusie die mij nog openstond: geen chlorophyl aanwezig. Dan maar proberen te enten. Pogingen op zaailingen van *Eriocereus bonplandii* (toen ongeveer één centimeter hoog) en een weekvlezige, verder onbekende *Echinocereus*, zijn alle mislukt. Toch moet het (blijkens aanbiedingen in de winkels van allerlei gele en oranje cactussen) mogelijk zijn chlorophylloze cactussen door enting tot groei te brengen.

Een paar vragen blijven er na deze ervaring over. Zijn er onder u die in 1975 Hh van het Clichéfonds gezaaid hebben? Hebben zij misschien dezelfde ervaring gehad? Is er iemand die een mogelijke oplossing van het raadsel kan geven?

Want, wat immers is het bestaan van een cactusliefhebber nog waard zonder *Horridocactus horridus*?

* * *

Het onderwerp „Giftige bestrijdingsmiddelen” heeft nogal wat beroering te weeggebracht en daarmee vele pennen in beweging. Zo ontvingen wij van de heer **H. M. v.d. Linde, Dorpsstraat 61 te Heinkesand** het volgende schrijven. Leest u behalve deze brief s.v.p. ook het redactionele commentaar! De heer v. d. Linde schrijft:

„De verontruste doctor en de menagerie van de heer Theunissen”.

Gaarne zou ik nog willen reageren op het artikel in *Succulenta* van mei 1975, waarin de heer P. Dekker ziekten en plagen, voorkomend bij onze planten, behandelde. Ik ken de heer Dekker als secretaris van onze afdeling van nabij en ik heb zijn artikel eerst nog eens aandachtig doorgelezen. Voor een beginnend liefhebber steekt het artikel nu niet bepaald een hart onder de riem en als de mogelijkheden van bestrijding met de volgens hem juiste middelen er niet in vermeld waren, zou men bang worden om met de boeiende succulenten-liefhebberij te beginnen of voort te gaan.

Het artikel van de heer Theunissen in het augustusnummer vind ik aantrekkelijker, zeker voor beginners, hoewel het alleen de andere zijde van het probleem benadert. Nu mag men niet voor drastisch ingrijpen met giftige bestrijdingsmiddelen zijn, doch men hoeft er toch ook weer niet een hele menagerie van spinnen e.d. in zijn kas op na te houden.

Zelf ben ik nu niet direct een voorstander van het gebruik van vergif in de ruimere zin van het woord; ik ben ook niet zo'n doorgewinterde liefhebber

die alles van succulenten afweet, doch in mijn beperkte vrije tijd houd ik me wel steeds bezig met mijn planten.

Nu, na ongeveer 8 jaar zijn me de kwalen van spint, wortelluis en wolluis ook niet bespaard gebleven. Dit heeft me echter niet kunnen ontmoedigen en ik heb er steeds weer naar gestreefd het ongedierte te voorkomen en het zodanig te bestrijden; het artikel van Dr. Sperna Weiland ten spijt, meestal met chemische middelen, zoals Parathion, Malathion en E 605.

Meestal giet ik 1 à 2 maal per jaar met een oplossing van 20 cc op 10 liter water en in de vorige winter heb ik bij het verpotten van zo'n 1000 planten slechts in 4 gevallen in geringe mate wortelluis geconstateerd. Ik vind dan ook dat men niet al te zwaar moet tillen aan het woord VERGIF en zeker niet dat men zijn liefhebberij zou moeten opgeven omdat men met zware vergiften zou moeten werken om zijn planten te behouden.

Naar mijn mening zijn in deze artikelen de uitersten aangegeven en als zij bedoeld waren als advies aan beginnende liefhebbers, werd in beide artikelen het probleem te summier benaderd. Zonder dat men spinnen en dergelijk ongedierte in zijn kamer gaat cultiveren of dat men Temik of Parathion gaat gebruiken in een overmatige concentratie, moet het toch m.i. mogelijk zijn met de bovengenoemde dosering zijn planten vrij van ongedierte te houden.

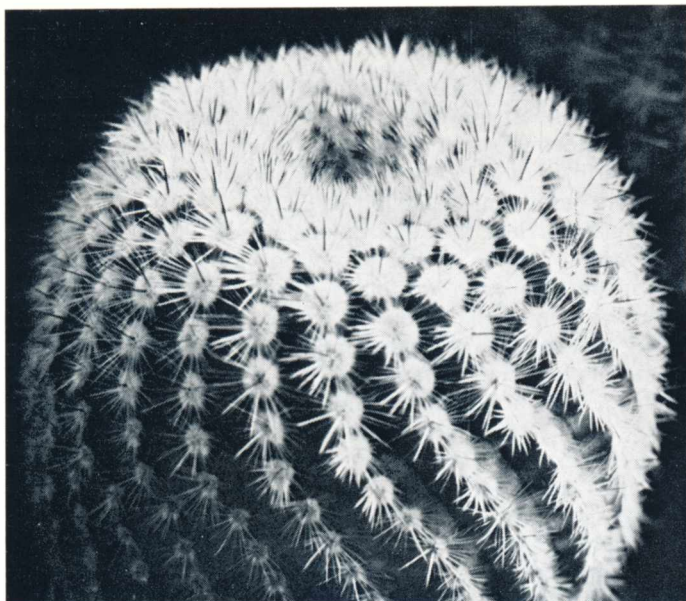
In vele gevallen voldoet Malathion ook heel goed; het doet onze planten in het algemeen weinig schade, alhoewel voorzichtigheid altijd geboden blijft. Ik voel me gelukkig nog steeds goed gezond, ondanks het regelmatig toepassen van giftige bestrijdingsmiddelen en aan het kanon dat volgens de heer Theunissen door de heer Dekker in stelling is gebracht tegen een mus, til ik niet zo zwaar. Beide artikelen vond ik echter interessant. (Van redactiewege enigszins bekort).

Evenals bij het artikel van de heer Dekker kan de redactie het toch niet laten om ook op het geschrevene van de heer v. d. Linde te reageren. We zullen het echter kort maken, want vele facetten van de gevaren van bestrijdingsmiddelen zijn al belicht.

U meent, mijnheer v. d. Linde dat het artikel van de heer Theunissen alleen de andere zijde van het probleem benadert. Mogen wij dan stellen dat dhr. Th. één van weinige juiste methoden aangeeft. U zult echt niet de enige zijn die niet zo erg gesteld is op een legertje spinnen in de kamer of de kas, doch u moet dit nu ook weer niet zo zien dat de kas van de heer Th. wemelt van de spinnen. In iedere kas waarin niet regelmatig met sterk giftige middelen gespoten wordt, komen spinnen voor. Het zijn evenwel tamelijk schuwe diertjes, zodat u ze weinig te zien zult krijgen. Ze zijn er echter wel! Een enkele keer zult u dat bemerken aan een webje of u zult zo nu en dan een zgn. „hooiwagen“, zo'n loopspinn met lange poten en een klein rond lijfje, zien wandelen. Ook wel eens een zwarte spin die meestal „kelderspin“ genoemd wordt of een klein vuurrood spinnetje van 1 à 1½ mm. Verwijder die diertjes nu niet meteen, maar volg hun bewegingen eens. Op een bepaald moment zult u zien dat zij met een razendsnelle beweging op iets afschieten. Dat „iets“ is dan een door ons zo verfoeide wolluis of spintmijt. Bedenk dan ook dat diezelfde spinnen er ettelijke per dag vangen. Veel meer dan u zelf zou kunnen vangen. En dan nog wel zonder dat er een schadelijk, milieu-bedervend gif aan te pas komt. Want dat de meeste door de heer Dekker en door u genoemde bestrijdingsmiddelen sterk giftig en daardoor zeer gevaarlijk zijn, staat als een paal boven water.

Heus, als uw gezondheid u lief is luistert u dan in uw eigen belang naar de welgemeende raad van ervaren liefhebbers en naar een deskundige op dit gebied als Dr. Sperna Weiland. U kunt nu wel zeggen dat u, de goede en welgemeende raadgevingen van „onze dokter“ ten spijt, toch doorgaat met giftige bestrijdingsmiddelen, maar dat is net zo iets als een advies van uw huisdokter om uw blindedarm eruit te laten halen, in de wind slaan. Tenzij u meent dat het zo wel over zal gaan.

Hiermede wilden wij dan de discussie sluiten; niet omdat het laatste woord er over gezegd zou zijn, maar omdat zowel de voor- als de tegenstanders nu wel zo ongeveer hun zegje gezegd hebben en omdat we gelukkig momenteel vrij veel kopij over andere, eveneens interessante onderwerpen hebben.

ONGEREGELD

Notocactus H 339

Het nomen provisorium bij deze plant is **mammulosus var. paucicostatus**. Inderdaad doet de plant op het eerste gezicht aan de mammulosusgroep denken. Ook de bloem lijkt er zeer veel op, doch als we de doornbundels bekijken, valt direct op dat de plant slechts 1 middendoorn heeft en deze is niet afgeplat, doch rond.

Nieuwe soort of niet, als u besluit deze plant aan te schaffen zult u in geen geval een doublure krijgen van andere, reeds bekende, mammulosusvormen. De bloemen verschijnen vrij vroeg in de zomer in een krans om de schedel. Ze zijn zelffertil; de vrucht groeit langwerpig uit, wordt onderaan vliesdun en breekt na droging open. De zaden, die zich tot dan toe boven in de vrucht hebben bevonden, rollen door de opening naar buiten. Voor de Notocactussen geldt, dat zij 's zomers een ruime watergift waarderen en 's winters ook enig vocht op prijs stellen. Dit kunt u bereiken door de planten in het tablet in te graven. Er stijgt dan nog voldoende water op om aan de behoefte te voldoen. Aan de grond toegevoegde klei zorgt er eveneens voor, dat de potkluit niet te snel uitdroogt.

Notocactus H 80

Doordat in de achter ons liggende periode nogal wat nieuwe planten door allerlei verzamelaars zijn gevonden en de beschrijving eerst kan geschieden na nauwkeurige studie, worden vele vondsten onder veldnummer of nomen provisorium aangeboden. Wij, liefhebbers, zijn daar niet zo gelukkig mee, omdat deze toevoegingen dikwijls niets over de plant zeggen. Op goed geluk bestel je maar wat, maar soms blijkt het een goede gok te zijn. Zoals hier.

De plant heeft de provisorische naam **cobrensis** en hoort duidelijk in de scopagroep thuis. Afwijkend daarvan zijn de veel kortere doorns, die bovendien wat dikker zijn dan bij de bekende soorten van deze groep. In tegenstelling tot het type van de soort spruit deze plant ook tamelijk snel. Door zijn sierlijke vorm en probleemloze verzorging is deze plant stellig een mooie aanwinst en zal hij ook in niet bloeiende toestand het oog van de liefhebber strelen. Opvallend zijn in de nieuwgroei de donkere vlokjes, waarin de midden-doorns gebundeld zijn, die reeds zeer spoedig hun donkere kleur verliezen.

maar wel **GOED**

Teksten en foto's J. Theunissen, Vierschaarstraat 23, Oud-Gastel

Haworthia

B. VAN GELDER

I. HAWORTHIA'S EN AANVERWANTEN.

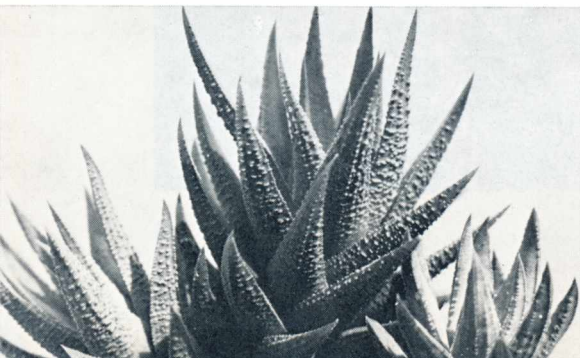
Alle Haworthia's komen uit Zuid- en Zuidwest-Afrika. Het zijn kleine struikjes die een enorme variatie in vormen en kleuren te zien geven. Er zijn minstens 200 soorten bekend en ongeveer 100 variëteiten, plus nog een fiks aantal formae (= vormen), zodat een gespecialiseerde Haworthiaverzameling niet alleen mogelijk maar zelfs uitermate aantrekkelijk is. En dat ondanks het feit dat de bloei allesbehalve spectaculair is, om niet te zeggen saai en volkomen onbeduidend. De aantrekkelijkheid der Haworthia's schuilt dan ook niet in de bloemen, maar in de vorm, de tekening en de plaatsing der bladeren.

De Haworthia's behoren tot de familie der LILIACEAE, een onderdeel van de Orde der **Liliiflorae**, die weer een onderdeel is van de Klasse der monocotyle of eenzaadlobbige planten, d.w.z. dat het kiemplantje bestaat uit één blaadje oftewel zaadlob. Tot deze monocotylen — hoewel veel minder talrijk dan de dicotylen of tweezaadlobbigen — behoren b.v. nogal wat waterplanten en vele vele andere, waaronder ook drie zeer grote en belangrijke families, nl. de grassen, de orchideeën en de bromeliaceeën.

Alle **Liliaceae** — en dat zijn dan in totaal zo'n 3000 over de hele aarde verspreide soorten! — hebben een zesbladig bloemdek, 6 meeldraden, een driehokkig, bovenstandig vruchtbeginsel en een doosvrucht of bes. Bovendien zijn de meeste min of meer als succulenten te beschouwen, want de in deze familie veelvuldig voorkomende bollen, knollen en wortelstokken dienen voor het opslaan van voedsel en vocht en zijn dus alleen maar een andere vorm van succulentie dan die we kennen van onze zogenaamde blad- en stamsucculente cactussen en andere vetplanten.

Tot die 3000 soorten der LILIACEAE behoren, om maar eens een paar uitersten te noemen: de uien, Kniphofia en grootmoeders Aspidistra; alle bloembollen, de Yucca en Asperges; Sneeuwkllokje, Gloriosa en Keizerskroon; Blauwe Druifjes, Sansevieria, Bulbine, Bowiea en natuurlijk alle Lelies . . . En in die bonte stoet komen nu ook een paar geslachten voor die succulent zijn in onze gewone zin van het woord, nl. zuivere bladsucculenten; geslachten die onderling zeer nauw verwant zijn, te weten: **Aloë, Astroloba, Gasteria, Haworthia en Poellnitzia**. Ze zijn zo nauw verwant, dat alle destijds bekende soorten van deze geslachten door Linnaeus nog „Aloë” werden genoemd en dat bleef zo tot Duval de geslachten Haworthia (in 1809) en Gasteria opstelde; maar dat was voorlopig nog theorie want in feite bleef de algemene naam Aloë nog lang in gebruik, vooral bij de kwekers. Maar ook direct daarna bleek de bekende Vorst van Salm-Dyck (in zijn „Monographia Generum Aloës et Mesembrianthemii”) tegen splitsing; hij weigerde gladweg de nieuwe naam te erkennen. Maar ook Van Laren nog (in Verkade-album, 1932) maakte gebruik van de namen **Lipbloemaloe** voor Haworthia, **Hoornbloemaloe** voor Gasteria en

H. herrei

H. chlorantha

Urnbloemaloë voor *Astroloba*

En nu wordt het dan wel tijd om te proberen de kenmerken, waardoor deze genera (= geslachten) van elkaar te onderscheiden zijn, op een rijtje te zetten. Daarvoor moeten eerst een paar historische vergissingen, die nog altijd wel voorkomen, worden rechtgezet. Vroeger zei men: *Haworthia*'s zijn alleen maar kleiner dan Aloë's; maar tegenwoordig kennen we vrij wat kennelijk rasechte, maar niettemin klein of zelfs zeer klein blijvende, Aloësoorten, zoals ***A. bellatula***, ***A. parvula***, ***A. descoingsii***, ***A. rauhii*** en ***A. haworthioides*** uit Madagascar; ***A. thompsonii***, ***A. albida*** en ***A. albiflora*** uit Zuid-Afrika; ***A. jucunda*** uit Somalië. Dat *Gasteria*'s hun bladeren tweerijig oftewel waaivormig hebben staan, in tegenstelling tot de rozetten van *Haworthia*'s en Aloë's, is in zijn algemeenheid ook al niet waar: ***Gasteria haworthioides*** vormt een prachtige rozet, terwijl daarentegen de bladeren van ***Haworthia truncata*** en van **Aloë *plicatilis*** strak waaivormig gerangschikt staan! Aan dergelijke kenmerken hebben we dus niet veel. Alleen de bloemvormen zijn typerend voor de verschillende geslachten!

Zo hebben alle **Aloë's** talrijke, vrij lang gesteelde, tot een tros verenigde bloemen, die cilindrisch van vorm zijn en in dwarsdoorsnee min of meer driekantig; ze zijn boven het vruchtbeginsel meestal wat versmald, rood, geel of oranje van kleur, soms naar groen zwemend aan de bloembladtoppen. De ge-

H. baccata

bogen buisvormige bloemen der **Gasteria's** echter staan, of liever hangen, in een langgerekte reeks langs de bloeistengel; ze hebben wel dezelfde kleuren als die der Aloë's, maar ook een typische buikvorm, waaraan het geslacht zijn naam te danken heeft (het Griekse woord *gastêr* betekent buik). Met enige fantasie kan men in deze bloenvorm ook wel gelijkenis ontdekken met een hoorn, waardoor de oude naam „**Hoornbloemaloë**” min of meer begrijpelijk wordt. Het veel kleinere en minder bekende geslacht **Astroloba** werd door Uitewaal ingesteld; Karl Ludwig Willdenow had het **Aprica** genoemd in tegenstelling tot Aloë; het Latijnse woord „*aprica*” betekent nl. „niet bitter”, en het Griekse woord „*aloë*” betekent „bitter”.

Astroloba's lijken precies op *Haworthia's* maar hebben een nogal afwijkende bloenvorm; de niet vergroeide slippen der bloemblaadjes liggen nl. vlak omgebogen en zeer symmetrisch in de vorm van een ster; daar de wel vergroeide bloembuis een vrijwel ronde urnvorm heeft, worden de *Astroloba's* soms aangeduid als **Urnbloemaloë's**. Volledigheidshalve vermeld ik ook het monotypische geslacht **Poellnitzia**. De enige soort, **P. rubriflora** lijkt op een *Astroloba* of *Haworthia*, de bloem echter op die van een Aloë of van een *Gasteria*.

Haworthia's hebben veel kleinere en veel minder opvallende bloemen van

H. greenii

Foto's De Graaf en Noltee

H. tortuosa

ongeveer 1 cm lang, gewoonlijk wit of althans witachtig van kleur, met een groen of soms roze middenstreepje op elk bloemblad; ze vormen samen een losse aar en zijn min of meer zygomorph, d.w.z. dat de bloem slechts langs één vlak in twee gelijkvormige helften verdeeld kan worden. De 6 bloemblaadjes zijn aan de basis vergroeid tot een buis, terwijl de vrije bladslippen nogal achterover buigen, 3 naar boven en 3 naar beneden gericht, zodat de typische lipbloemvorm ontstaat; vandaar de naam **Lipbloemaloë**.

Het zou nogal dom zijn te beweren of te denken, dat hiermee alle kenmerkende onderscheidingen tussen deze geslachten zouden zijn genoemd. In het algemeen kan men wel zeggen dat ook de bladeren vaak min of meer kenmerkend zijn.

Gasteria's hebben gewoonlijk tongvormige, stugge bladeren, die vaak gevlekt zijn, nooit op de randen getand en meestal tweerijig gesteld; althans aanvankelijk, want sommige gaan op latere leeftijd in spiraalvorm om de stam staan. **ALOË's** hebben meestal grover blad, wel getand op de randen en soms ook op boven- en/of onderzijde; ze staan vrijwel altijd in rozetvorm en vaak op de top van een soms vrij hoge stam; bij **A. plicatilis** staan de bladeren echter prachtig strak waaievormig!

Haworthia's hebben kleinere bladeren, die gewoonlijk wel getand (soms meer behaárd) zijn op de randen, meestal met een soort wratjes overdekt, in een wortelstandige rozet geplaatst of spiralend om een klein onzichtbaar stammetje.

Bij dit alles moet men echter nog een paar dingen in het oog houden, nl.

1. dat vele van deze planten pas na enkele jaren hun definitieve vorm krijgen;
2. dat vele soorten een grote of zeer grote variatiebreedte hebben; en
3. dat de meeste *Haworthia's* sterk kunnen wisselen in vorm en kleur onder invloed van bodem en klimaat.

Een en ander maakt het determineren nog wat moeilijker dan het al is.

A 53 Heurne, Ruurlo

(wordt vervolgd)

Vormenrijkdom bij *Gymnocalycium* (Slot)

ROB DE BOCK

Op dezelfde wijze kunnen we eventueel nog andere kenmerken gaan onderverdelen, bijvoorbeeld de stamper volgens lengte en dikte, maar voor dit eenvoudig onderzoek is het reeds voldoende, want met de genoemde drie kenmerken komen we theoretisch reeds aan 45 bloemvormen. Samen met de vijf voorkomende bloemkleuren zijn dit dan 225 denkbare *Gymnocalyciums*, wat reeds veel meer is dan de ons bekende 150 soorten en variëteiten.

We zullen dus in onze verzamelingen moeten gaan kijken welke combinaties er voorkomen en welke niet.

In de bijgaande tabel vinden we een voorlopig overzicht van 21 soorten, onderverdeeld volgens Schütz, met vermelding van het waargenomen bloemschema.

Zonder hierover in details te treden en rekening houdend met het beperkte aantal soorten, kunnen we hieruit toch reeds afleiden dat er per sectie verschillende bloemvormen kunnen optreden en dat derhalve de fylogenetische betekenis van de bloemvorm waarschijnlijk slechts van bijkomend belang is. Nochtans, indien over veel meer van deze informatie beschikt kan worden is het waarschijnlijk wél een nuttig hulpmiddel om over de verwantschap van soorten binnen één zaadgroep te kunnen oordelen. Het verzamelen van deze informatie door het verrichten van waarnemingen, kan voor ons, liefhebbers, een taak en een uitdaging vormen.

Vergelijkende tabel *Gymnocalycium*

Zaadkenmerken	Typeplanten	Systeem Schütz	Systeem Buxbaum
ca. 2 - 3 mm zwart	G. uruguayense G. denudatum G. fleischerianum	Subgenus I Macrosemineum sectie A <i>Gymnocalycium</i> idem sectie B <i>Paraguayensia</i>	Series I Uruguayenses subseries Ia Uruguayenses subseries Ib <i>Denudata</i> idem
1 - 1,5 mm zwart	G. lafaldense G. baldianum G. gibbosum	Subgenus II Ovatisemineum sectie D <i>Lafaldensia</i> sectie C <i>Ovatisemineum</i>	Series II Lafaldenses Series III Baldianae
1 mm of kleiner bruinzwart	G. calochlorum G. pflanzii G. saglionis G. spegazzinii G. hybopleurum G. mostii G. horridispinum G. hossei G. castellanosii G. chiquitanum G. tillianum	Subgenus III Microsemineum sectie G <i>Calochlora</i> sectie E <i>Microsemineum</i> idem sectie H <i>Loricata</i> sectie F <i>Hybopleura</i> idem sectie I <i>Mazanensia</i> idem idem	idem Series XI Pflanzianae Series X Saglionis idem Series IV Mostiana Series IX Horridispina Series VII Castellanosiana Series VI Chiquitana Series V Pileisperma
1 tot 1,5 mm roodbruin	G. quehlianum	Subgenus IV Trichomosemineum	Series VIII Quehliana
geelbruin	G. mihanovichii G. schickendantzii G. megatae	Subgenus V Muscosemineum sectie J <i>Muscosemineum</i> idem sectie K <i>Periferialia</i>	Series XII Schickendantziana subseries B <i>Mihanovichianae</i> subseries A <i>Schickendantziana</i> idem

Tabel der bloemvormen - GYMNOCALYCIUM

Sectie	Bloemvorm	Bloemkleur	Naam
I A	P1-R3-A1	Geel	<i>G. uruguayense</i>
	P2-R2-A1	Wit met rode keel	<i>G. denudatum</i>
	P2-R3-A1	Rose-wit	<i>G. megalothelos</i>
II C	P2-R2-A1	Wit met rode keel	<i>G. platense</i>
	P2-R3-A3	Groenwit	<i>G. gibbosum</i>
	P3-R3-A2	Rood	<i>G. baldianum</i>
II D	P1-R1-A1	Lichtrose	<i>G. lafaldense</i>
III E	P1-R1-A2	Wit-rose	<i>G. saglionis</i>
III F	P2-R2-A1	Wit-rose	<i>G. horstii</i>
	P3-R1-A3	Wit-rose	<i>G. monvillei</i>
	P3-R2-A2 + 4	Wit	<i>G. bicolor</i>
III G	P2-R2-A4	Lichtgeel	<i>G. andreae</i>
III I	P1-R3-A2	Wit-rose	<i>G. castellanosii</i>
	P2-R2-A1	Lilarose	<i>G. chiquitanum</i>
	P3-R1-A2	Wit met rode keel	<i>G. mazanense</i>
IV	P2-R2-A1	Vuilwit	<i>G. ragonesei</i>
	P3-R1-A2	Wit met rode keel	<i>G. quehlianum</i>
V	P2-R1-A2 + 5	Wit-rose	<i>G. friedrichii</i> <i>G. moserianum</i>
	P2-R2-A2 + 5		<i>G. tortuga</i>
	P2-R3-A2 + 5	Wit	<i>G. pungens</i>
	P2-R3-A2 + 5	Geelgroen	<i>G. mihanovichii</i>

Waaiberg 8, B 2460 Kasterlee (B.)

1926, het jaar der afdelingen

C. BOMMELJÉ

Op de eerste bladzijde van „Succulenta” (1919) werd reeds geschreven: „Op plaatsen waar zich meerdere liefhebbers bevinden zal het mogelijk zijn onderafdelingen op te richten”.

De ledenlijst van 1919 bevatte nog maar 116 namen, zodat er nog geen sprake van kon zijn. Voorlopig was het maandblad het enige bindmiddel met de leden. Verbeek Wolthuys sprak dan ook van een papieren vereniging. Het ledental ging spoedig vooruit, vooral in de grote steden. In de jaren 1924 en '25 werden dan ook in Amsterdam en Den Haag reeds een paar oriënterende bijeenkomsten gehouden om tot afdelingsvorming over te gaan.

Op 9 januari 1926 werd in Den Haag de eerste afdeling gesticht, met 15 leden. Het zat in de lucht, op 16 februari volgde Utrecht met 44 leden, Rotterdam op 6 maart met 23 leden en op 23 april Amsterdam met 34 leden. In Den Haag, en ook in de andere afdelingen, werd besloten een contributie te heffen van f 1,— per jaar, „met de mogelijkheid dat dit bij uitbreiding van het ledental

waarschijnlijk veel lager gesteld zal kunnen worden".

Nu, in het jubileumjaar, telt de afdeling Den Haag ongeveer 170 leden, maar nooit werd de contributie lager dan f 1,—.

Niet alle bestuursleden waren even gelukkig met het ontstaan van de afdelingen. Ik denk dat ze daarom door de redactie steevast „kringen" genoemd werden, dat klonk minder officieel! Intussen hebben de afdelingen hun waarde voor „Succulenta" ruimschoots bewezen.

Als één der weinige overgeblevenen uit de oprichtingstijd wens ik de jubilerende afdelingen groei en bloei toe in de komende jaren.

Gentsestraat 92, Scheveningen

Mededeling

Ongeveer 8 jaar geleden begon een van onze medeleden, de heer Van Soldt, op eigen initiatief de actie Ruilen Zonder Huilen. In de loop van deze jaren bleek deze actie in een behoefte te voorzien en er werd druk gebruik gemaakt van de mogelijkheid planten te ruilen en door te geven. Het is niet na te gaan hoeveel uren de — niet meer zó jonge — heer Van Soldt besteed heeft aan het samenstellen van stencils voor de deelnemers en aan het verzenden van gratis pakketten.

De laatste jaren heeft dhr. Van Soldt meer dan eens de wens te kennen gegeven, dat één of meer medewerkers zeer welkom zouden zijn, omdat het hem wel een beetje te veel werd. Na overleg met hem heeft het Hoofdbestuur tijdens zijn laatste vergadering op 1 november j.l. besloten om RZH voortaan te erkennen als een officiële instelling van SUCCULENTA. Dit houdt in dat de vereniging de taak op zich heeft genomen om de organisatie van RZH over te nemen, indien de heer Van Soldt niet meer in de gelegenheid zal zijn om dit prachtige werk voort te zetten.

Onze oprechte dank gaat uit naar dit medelid dat geheel alleen en ten koste van zeer veel tijd en moeite iets van de grond kreeg, dat uniek is in de succulentenwereld en met name de beginnende liefhebbers een stimulans geeft om ermee door te gaan.

Het dagelijks bestuur

Aan de Afdelingssecretariaten

Zoals gebruikelijk richt het dagelijks bestuur ook dit jaar weer het verzoek aan de secretarissen (-essen) van de afdelingen aan het algemeen secretariaat uiterlijk 1 maart 1976 de volgende gegevens over hun afdeling te verstrekken:

- de ledenlijst per 1 januari 1976 (zonder de namen van donateurs en huisgenoot-leden);
- het jaarverslag over 1975;
- de namen en functies van de leden van het bestuur;
- opgave van de contributie 1976 die in de afdeling betaald wordt naast de bijdrage voor de vereniging.

De zeer sterke groei van de vereniging noopt het dagelijks bestuur zich te houden aan een strak schema, omdat anders de werkzaamheden niet op tijd gereed zijn. Het doet daarom een dringend beroep op u, de gestelde datum aan te houden. Dit geldt ook voor de data, genoemd in de mededelingen over de Algemene Vergadering en het Hoofdbestuur.

Algemene Vergadering 1976

In verband met het 50-jarig bestaan van de afdeling Nijmegen wordt de Algemene Vergadering in 1976 georganiseerd door die afdeling. Hij vindt plaats op zaterdag 15 mei 1976 te Lent.

Iedere afdeling heeft het recht een afgevaardigde en een plaatsvervangend afgevaardigde te benoemen. De reiskosten van één afgevaardigde per afdeling worden vergoed door de vereniging.

De namen der afgevaardigden worden ingewacht uiterlijk 1 april a.s. bij de heer G. Link, Memlingstraat 9, Amersfoort.

Volgens artikel 10 van het Huishoudelijk Reglement is de heer G. Link, penningmeester, aan de beurt van aftreden. Het Dagelijks Bestuur stelt voor hem opnieuw in deze functie te benoemen. Tegenkandidaten kunnen gesteld worden tot uiterlijk 1 maart a.s. door schriftelijke mededeling aan de algemeen secretaris.

De afdelingen, de leden der afdelingen en de verspreid wonende leden hebben het recht voorstellen te doen voor de Algemene Vergadering. De voorstellen moeten, voorzien van een korte toelichting, ingediend worden vóór 1 maart 1976 bij het algemeen secretariaat, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo.

Samenstelling Hoofdbestuur

Volgens artikel 11 van het Huishoudelijk Reglement heeft iedere afdeling het recht een lid van het Hoofdbestuur te benoemen. De benoeming geldt voor de tijd van drie jaar. Aan de beurt van aftreden zijn van de afdeling:

— Amsterdam	L. J. Bannink
— Delfzijl	K. H. Hofstee
— Dordrecht	A. de Graaf
— Eindhoven	K. Prestlé
— Hoekse Waard	H. de Bruyn
— Noord-Limburg	J. H. Vostermans
— Tilburg	S. W. Erich
— Zwolle	J. G. Fokkens
— Verspreid wonende leden	J. A. Janse

Alle hoofdbestuursleden zijn herkiesbaar. U gelieve uiterlijk 1 april a.s. aan het algemeen secretariaat mede te delen of het hoofdbestuurslid uit uw afdeling wederom benoemd is, dan wel, wie voor de volgende drie jaar zitting heeft.

J. de Gast, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo

Nieuwe leden

Ing. J. Hovorka, Slepé 31, Brno 13, C.S.S.R.

C. H. de Vries, Kempering 208, Amsterdam.

Mevr. J. C. Sterk-van Dierendonck, Jourestraat 22, Arnhem

Mevr. Schillings-Ludwig, Nakkersgoed 8, 2550 Kontich, België

Frieda Siegmund, 1 Berlin 47, Rufacherweg 11a

J. Roijers, Hertenlaan 45, Waalre (N.Br.)

Ir. J. Blok, Vogelsanck 8, Ulvenhout

M. Loos, Kanneielseweg 6, Halsteren

D. Los, Kees Delfsweg 58, Beverwijk

Mevr. J. C. M. Verhoof-Pajmans, Tiende Hambaken 278, Den Bosch

Pierre Kissels, Hanekamseweg 15, Mortel (Gemert)

S. Wolters, Poolcirkel 7, Klazienaveen

Möller B.V., Postbus 7611, Eindhoven

C. A. Markusse, Weidezicht 53, Goes

Piet Driesprong, Dijkwelsestraat 13, Kapelle (Zld.)

Mevr. J. Bruggeman, Plantage 159, Lelystad

Mevr. J. de Vries-de Jong, Zonnebloemstraat 55, Heerenvveen

H. van Stijn, Leeghwaterstraat 62, Nieuwerkerk a.d. IJssel

A. A. Middelburg, Bergerweg 174, Deventer

J. Koster, Perseus 21, Hoogeveen

A. Deuten, Alteveerstraat 11, Hoogeveen

A. J. van Uijen, Hogeweg 35 hs, Amsterdam

A. J. J. Tindemans, St. Maartenslaan 17, Weert

H. Dijkstra, Bosbesstraat 5, Hoogeveen

J. Hermens, Past. Fabriciusstraat 41, Mook

Mevr. L. Prins-v. d. Vliet, de Koppele 36, Eindhoven

Dr. Keith V. Mortimer, 69 Howards Thicket, Gerrards Cross, Bucks, SL 9 7 NU Eng-land

Mevr. Eilander, Schoenerstraat 36, Emmeloord

R. S. Verwer, Past. Martens-

straat 28, Wehe - den Hoorn (Gr.)

H. v. d. Tak, Vrijheidslaan 18 hs, Amsterdam-Z.

Etienne Ladrère, Hoogstraat 27, 9068 Ertvelde-Kluizen, België

C. Kouer, A. van Voorthuysenweg 16, Franeker

Jan v. d. Woning, Talmastraat 16 (IV), Amsterdam

Mevr. A. Paanakker, Lugtenburgstraat 5, Tiel

S. J. Schipper, Osdorperban 333, Amsterdam

Joan Raemaekers, Stationslaan 13, Deurne

Mevr. C. G. v. d. Heyden-de Ruiters, 2e Haagstraat 65, Helmond

J. Roseboom, Dorpsstraat 19, Heerde (Gld.)

P. M. Biesheuvel, Groen v. Prinstererstraat 6, Nijmegen

W. Kijk in de Vegte, Sportlaan 69, Emmeloord

Openbare Bibliotheek, afd. Tijdschriften, Bilderdijkstraat 1, 's-Gravenhage

Mevr. E. Waterman, Ingenhouszstraat 64, Heemskerk

Mevr. J. W. Vierhout, van

Riemsdijklaan, Beverwijk
C. A. Korver, Oosterparkstraat
81, Zandvoort
Harmen Smink, Bosboom Touse-
saintplein 150, Delft
N. Uittenbroek, Dorus Rijkers-
straat 15, Reeuwijk
J. A. van Lingen, Wormerveer-
straat 149, Den Haag
J. Gulikers, Broekstraat 35,
Gronsveld.
Guido van Gelderen, Haagbeuk-
laan 19, Amstelveen
C. v. d. Berg, Mozartlaan 58,
Zevenaar
I. Lehmann, 4040 Neuss, Hasel-
weg 32, B.R.D.
Mevr. J. M. Stolk-Boshuizen,
Lod. van Praetstraat 14, Mijns-
heerenland
Donald Brys, Kostelwijk 9, 8000
Brugge 1, België.
Ellen Nagtegaal, Zwijnsweg 15b,
Ems (N.O.P.)
Th. A. Koole, Rietstraat 30,

Emmeoord (N.O.P.)
B. J. J. Bloemendaal, Vinken-
straat 20, Ulft (gem. Gendrin-
gen)
Mevr. H. Begemann-Groenewold,
Gorredijksterweg 81, Jubbega
(Fr.)
C. J. van Beekum, Westhoven-
plein 34, Den Haag
H. van Harsselaar, Boxberger-
weg 142, Deventer
Mevr. A. Wösten-Crets, Laan
van Oostenburg 24, Voorburg
Mevr. Rina de Vries, Akert 68,
Geldrop
J. Zaalberg, Wolweversgarde
39, Den Haag
D. Ent, Kerkstraat 5, De Rijp.
1453
Mej. N. Kramer, Vermeerstraat
14, Hardinxveld-Giessendam
A. van Gool, Kortfoortstraat 119,
Oss
Louis Verbinnen, K. Albertlaan
4, 9130 Lochristi, België

Mevr. M. Gielen-Veldhuizen,
Begoniastraat 18, Den Helder
Mevr. A. Goud-Meijer, Oranje-
laan 8, Puttershoek
Mevr. C. Swijgman-Neetens,
Buitenhove 155, Middelburg
Mej. Y. E. v. d. Berg, Rendier-
veld 4, Eindhoven
M. A. van Spronsen, Dr. v. d.
Brinkstraat 40, Monster (Z.H.)
Marc Boogaerts, van Maerlant-
laan 6, 3500 Hasselt, België.
Mevr. W. J. A. Schoonen-Duys,
Carspellaan 11, Rolde
A. Vinjé, Langeviele 31, Krui-
ningen
A. K. Bossinade, Pelikaanstraat
5, Appingedam
Mevr. T. Carolus, Gouverneur-
straat 21, Appingedam
W. H. M. Gilsing, Middachten-
straat 7, Lichtenvoorde
D. v. d. Grijp, Turnerstraat
70, Cresslawn, Kempton Park
1620, Zuid-Afrika

AFD. IJSSELSTREEK

Op vrijdagavond 28 november vond in Goor onze maandelijksse bijeenkomst plaats. Het was een dia-avond en de heer R. Slikkerveer uit Hendrik-Ido-Ambacht was zo vriendelijk deze lange reis te maken om ons te vertellen over het mooie geslacht *Neochilena*.

We kregen niet alleen de prachtige bloemen met de planten op het scherm te zien, maar ook de knopzetting en de zaadbesen. Dit in combinatie met de uitstekende uitleg maakte het geheel tot een genoegelijke en leerzame avond.

De secretaris Ter Brugge

DIAWEDSTRIJD

In het kader van haar 50-jarig jubileum organiseert de afd. Rijn- en Delfland van Succulenta op donderdag 24 maart 1976 een diawedstrijd (kleinbeeld) waaraan, naar men in Den Haag hoopt, vele leden van Succulenta zullen deelnemen.

Voorwaarden tot deelname zijn:

Dat men lid van Succulenta is en geen beroepsfotograaf.

Dat men zich vóór 1 maart 1976 aan moet melden bij dhr. Snelleman, Conradkade 11, Den Haag. De dia's moeten eigen opnamen zijn. Per lid moeten 3 kleurendia's worden ingeleverd met succulenten als onderwerp. Na aanmelding volgt bericht wanneer en waar de dia's uiterlijk moeten zijn ingeleverd c.q. toegezonden. Een deskundige jury zal worden samengesteld. Er zal om de prijzen gestreden worden in twee categorieën: beginners en gevorderden.

Voor beide categorieën zullen enkele prijzen beschikbaar worden gesteld. Alle leden van Succulenta zijn natuurlijk als gast van harte welkom op deze avond. Gaarne bij opgave van deelname tegelijk bericht of men de dia's na de wedstrijd zelf afhaalt c.q. teruggestuurd wil hebben of dat men ze schenkt aan de landelijke Diatheek, Henk Beijersbergen van Henegouwen Voorz. jubileumcommissie

MEDEDELING CLICHEFONDS

Door de overweldigende vraag zijn alle zaden uitverkocht. U wordt vriendelijk verzocht géén bestellingen meer te doen.

INZENDEN KOPIJ

Samen met twee andere Succulentaleden gaat de redacteur in februari en maart 6 weken planten verzamelen in Ethiopië. In verband daarmee wordt u verzocht tot nader order alle kopij te sturen naar de 2e redacteur.

KALENDER 1976

Om u in de gelegenheid te stellen in het bezit te komen van een kalender met 13 prachtige kleurenfoto's van uw troetelkinderen, voor een prijs die ver beneden de winkelwaarde ligt, heeft Succulenta een aantal kalenders speciaal voor de leden laten drukken.

Voor slechts f 10,— kunt ook u hiervan genieten.

Na overmaking van dit bedrag op giro nr. 1141175 van J. de Gast, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo, krijgt u deze kalender toegezonden.

INHOUD

Interessante cactusgebieden in Bolivia (7) — A. F. H. Buining	2
1976 — S. K. Bravenboer	4
Van de redactie	5
Maand-allerlei — Arie de Graaf	5
Notocactus H 339 — J. Theunissen	8
Notocactus H 80 — J. Theunissen	9
Haworthia — B. van Gelder	10
Vormenrijkdom bij Gymnocalycium (slot) — Rob de Bock	13
1926, het jaar der afdelingen — C. Bommeljé	15
Bestuursmededelingen	16
Diawedstrijd	18

De volgende artikelen zijn thans te verkrijgen door storting van het betreffende bedrag op giro 11 41 175 van **J. de Gast**, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo.

Bewaarbanden voor 12 nummers van Succulenta	f 8,—
Insigne van Succulenta, broche of speld	f 1,60
Handleiding voor het kweken en verzorgen van cactussen en andere succulenten	f 2,50

Het boekje van Koorevaar is uitverkocht.

TE KOOP GEVRAAGD:

Cactussen, vetplanten en andere zeldzame planten.
Grote planten, partijen zaailingen en verzamelingen.
Aanbiedingen met prijs:

CACTUS BOETIEK — Ganzeweide 117 — Heerlerheide (L.)

TELEFOON 045 - 211617
b.g.g. 045 - 712942

**TROPISCHE EN SUB-TROPISCHE PLANTEN
SPECIAAL: CACTUSSEN EN VETPLANTEN**

Succulentenkwekerij **H. van DONKELAAR**

Werkendam - Tel. 01835 - 1430

Zie mededeling op blz. 19.

Regelmatig nieuwe importen.

's Zaterdags na 3 uur en 's zondags gesloten

CACTUSSEN - SUCCULENTEN

A. N. BULTHUIS EN CO.

Cothen - Groenewoudseweg 8

Postbus 12 - Tel. 03436-1267

Sortimentslijst op aanvraag

's Zondags gesloten

Erevoorzitter: **A. F. H. BUINING**, Burg. de Beaufortweg 10, 2921 - Leusden C.

Voorzitter: **S. K. BRAVENBOER**, Kwartellaan 34, Vlaardingen.

Vice-voorzitter: **Ir. G. E. M. Uil**, Berg en Dalseweg 52, Nijmegen.

Secretaris: **J. DE GAST**, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo. Tel. 077 - 17535.

2e secretaresse: **Mevr. A. BOENDER**, Beneluxlaan 53, Beverwijk. Tel. 02510-30746.

Ledenadministratie: **P. DEKKER**, St. Pieterstraat 27, Middelburg.

Penningmeester: **G. LINK**, Memlingstraat 9, Amersfoort. Postrek. 680596 t.n.v. Succulenta te Amersfoort.

Redacteur: **FRANS NOLTEE**, Octant 92, Dordrecht. Tel. 078 - 73970.

2e redacteur: **ARIE DE GRAAF**, Zinnia 8, Dordrecht. Tel. 078 - 72617.

Bibliothecaris: **J. MAGNIN**, Ooievaarstraat 13, Strijen. Catalogus f 1,50.

Diatheek: **H. M. S. MEVISSSEN**, Dinantstraat 13, Breda. Tel. 076-875076

Vragenrubriek:
(Postzegel voor antwoord bijvoegen)

Cactussen en algemeen: **dhr. UIL**.

Vetplanten: **dhr. BRAVENBOER**.

"Ruilen zonder huilen": contactadres Middelburgsestraat 35, Scheveningen. Tel. 070-551344-550423.

Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland en België f 25,— en voor leden in het buitenland f 30,— per jaar met GRATIS maandblad "Succulenta".

Kopij voor het maartnummer moet uiterlijk 1 februari bij de redactie zijn. (zie blz. 18)